

CSABA ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap

Előfizetési árak

helyben házhoz hordva vagy vidékre postai szétküldéssel
egész évre 5 frt
félre 2 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 25 kr
Egyes szám ára 10 kr (kapható a kiadóhivatalban)

Az előfizetési pénzek, hirdetések és „Nyiltterek” a kiadóhivatal címén küldendők

Szerkesztőség és kiadóhivatal

B.-Csabán, főtér 890. sz. a. a postahivatal tözsomszedságában
Tóth Ferencz könyvnyomdája

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőség címén küldendő

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetési árak

Három hasábos petít-sor egyszeri beigtatásnál 8 kr, kétszeri beigtatásnál 12 kr, háromszori beigtatásnál 15 kr
Bélyegdíj külön minden beigtatásnál 30 kr
A hirdetések után járó díjak előre fizetendők

A „Nyilttér” minden sorának közlési díja 30 kr
Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el

KARÁCSONYRA.

Négyezer év! Ah, mennyi fájdalom, mennyi sóhajtás, mennyi könny, hány szív sovárgása szünt meg négyezer év után.

Négyezer év! Olvassátok a látnokok jövődöléseit, olvassátok a népek történetét, tanulmányozzátok hitregéit, mindenütt és mindenütt eped és egy megváltóért, sóvárgás egy szabadítóért, a ki majd helyre állítja a megbomlott erkölcsi rendet, vissza adja eredeti rendeltetésének a kétségbe esett emberi nemet.

Sötétség borítá négyezer évig az emberiséget. A tudatlanság éje uralta a világot, terjeszté, szentesíté, sőt az erények hófehér ruháiba is felöltözteté a legocsmányabb bűnöket. — A jobbák szívét szomorúság és fájdalom marcangolá, azon fájdalom, melyet érezünk akkor, midőn szemünk előtt látjuk a lassankint elharapódzó, romboló és pusztító elemeket s előre látjuk, mint fogják azok megsemmisíteni kedveseinket s nem segíthetünk rajtuk, midőn hiába nézünk körül, mivel nem látunk senkit, ki a testi-lelki rombolásnak gátot vessen.

Tehát négyezer év jajveszékését változtatta örömradiállá a Megváltó születése. Négyezer év

fájdalomkönyveit változtatta örömkönyvekké a Szabadító megjelenése.

Hogy csakugyan így áll a dolog, az tény, melyet senki kétségbe nem vonhat.

Ez örömkönyveket érezték a Bethlehem környékén legeltető pásztorok, e könnyeket érezté a három napkeleti böles király, e könnyeket érezté az egész világ s érezzük mi is mindnyájan, a kiknek szívéből még nem halt ki egészen a hit világa, nem sárgult el a reménység örök zöldje s nem halt ki végképen a szeretet éltető tüze.

Az ember születik, hogy meghaljon és éljen, mondja valamelyik író. Az a valami, a mi bölcsonk és a sir között létezik, botlások, esések és felkelések változata s nem élet.

Sir az ember, mikor a világra jön, mert szinte érzi, hogy a fájdalmak, küzdések és a szenvedések sorsossává avatatott fel sárgómbunkra való lépésével. Könnyei nem is száradnak fel, csak akkor, midőn lecsukódnak az ajkak, megszűnik a szív verése s sirhant fedi a márványhidegségű keblet. Ekkor kezdődik az élet. Ez életet szerzte meg nekünk megjelenésével az Üdvözítő, ezért örülünk mi a karácsonynak.

A karácsonyfa örökzöldje mi más, mint ezen élet reménye s midőn karácsonyfát nyujtva gyer-

mekeinknek, mondjuk: „lásd édes gyermekem, ezt a kis Jézuska hozta számodra, mivel jó voltál s ha jó leszesz, mindig hozni fog, hogy örömid meg legyen”, mi mást jelent, mint azt, hogy a bethlehemi istállóban született szegény gyermek Jézus megajándékozott bennünket a reménységgel, a joggal, remélni azt az életet, remélni azon örömeiket, melyeknek jelképe a karácsonyfa okozta ártatlan öröm a kis gyermekek szívében.

De alig is van ember, alig van osztály, nemzet, mely ne örülne a karácsonynak. „Szerencsés óra, boldog éjszaka”, mondja egy egyházi író a karácsonyról s valóban szerencsés óra, boldog éjszaka az, mely már 1883 év óta, megnyugvást ad az elhagyatottak, a szenvedőnek enyhületet, vigasztalást a szomorúnak, mely 1883 év óta örömmel, vígsággal és boldogsággal árasztja el az egész világot.

Azért azon tisztelt olvasóink, kiknek adott Isten annyit, hogy nélkülözések és gondok nélkül nézhetnek a karácsonyi ünnepek elé, a menynyire tehetik, adjanak a szegényeknek, az elhagyatott árváknak és özvegyeknek. Segítsenek a kis Jézusnak a fájdalom sajtolta keserű könnyeket megédesíteni s az öröm és hála könnyeivé változtatni. Ez, azt hiszem, legszebb karácsonyfájuk

TÁRCZA

KARÁCSONY ESTE

— LEÍRÁS —

IRTA

V. J.

Xűg, süvölt a szélvész, örült gyorsasággal nyargal végig a hótakarta utzákon; neki-neki vág a rozszant háztetőknek, melyek bordái reccogva, ropogva nyiszorognak az erős támadásra; a szél pedig hosszú gúnykaczajjal rohan tovább mezőkön, erdőkön, hegyeken, völgyeken keresztül, maga előtt hajtva a roppant hófergeteget. Istenem! milyen jó ilyen meleg szobából hányni fittyet a dühösködő szélnek s jókat kaczagni tehetetlen haraggán.

Bennünket ugyan sem meg nem ijeszt, sem meg nem szomorít; a mit elvesztettünk odakint, megtaláljuk idebent.

A tágas szoba jó melegre van fűtve, közepén díszes karácsonyfa terjesztgeti ajándékokkal megterhelt águskáit, hegyes levelei úgy tündökölnék a sok apró viaszgyertya lángjától, hogy csakugyan tündéres látványt nyújtanak.

A gyermekek a kályha mögől örömtől kipirult arczczal szemlélgetik a kis Jézuska ajándékát, most még ugyan tiszteltteljes távolból. Hanem az a csintalan Boske már nem állhatja meg, hogy legalább lábujjhegyen ne tegyen kísérletet közlebről megsemmisíteni a drága ajándékokat, mi alatt vissza-vissza tekintgetve kis öcsesére, Lajoskára meg Pistikére, ujjával mutogat a karácsonyfán himbálódzó kis bölesre, melyben nyilván a kis Jézuska alszik a farságtól kimerülten — no, mert a karácsonyfán volt ám mit czipelnie — azután meg arra a szőke borzas hajú kis báburra, melynek lábacskái bizonyosan arra voltak hivatva, hogy már másnap leszakittassanak; s arra a hatalmas mézeskalácskardra, melytől Pistike semmiképen sem bírván megválni, vele hált s reggelig ezor darabra nyomott. — Persze, hogy nem került ki figyelmét az a gyönyörű kis puská sem, mely olyan jól illett a Lajoska vállára s a melyből még az este oly sze-

renesen lötte Böske az ezüst papirossal bevont parafagolyót, hogy éppen orra hegyén találta. Erre Böske úgy vágta Lajoskához a kis borzast, hogy Lajoska immáron puszkájának a boldogabb végét fogta testvérvérére s ha e válságos pillanatban a mama közbe nem veti magát, a bekövetkezendő jelenet bizonyosan a leghajmeresztőbb tragédia jellegét viseli magán, de így a mama által kisebbszerű drámává degradáltatott, a mennyiben Böske is kikapott, meg Lajoska is.

De, ime, hatalmas esőrompölés, dübörgés, morgás, köhögés és számtalan esőgettyű zaja hallatszik kívülről.

— Juj! ki lehet az? — kiáltja Lajoska.

A kis Jézus bizonyosan elküldte az ördögöket, hogy Bösket meg Lajoskát el vigyék, a miért az ő ajándékaival párbajoztak.

Volt is nagy riadalom. Böske szinte vaczogott bele a foga, Lajoska meg éppen pityeregni kezdett s már-már a dur skálába lép s bombötéssé fajul a szepegés, de bele rekedt a szusz, mert ime, valami esunya, ijesztő, talán nem is ördög beugrik az ajtón, nagy kifordított bundában, hosszú bottal kezében.

Az ijedség első benyomása hamar elpárolgott, mert a nagy bundájú s csepű bajszu embert egy gyönyörű kis Bethlehem követte.

A bethlehemes fiúk olyan szépen énekeltek, hogy a kis Böske a nagy hallgatásba szinte nyitva felelte szájueskáját. Mikor aztán bevégezték a kis fiúk mondokáikat s Böske megtudta, hogy ezek nem is igazi angyalok, a pásztorok sem őriztek életükben még egy falat birkát sem, hanem a hidvégi szegény fiúk, úgy megsajnálta őket, hogy az ajándékoknak rá eső részét a bethlehemes fiúcskára erőszakolta.

Végre álom nehezedett a kis fiúk s a kis leány szemreire s olyan szépeket álmodtak a kis Jezus felől, hogy szinte sirtak bele reggel mikor felébredtek s nem beszélgethettek vele tovább.

GYÖRÜS ERZSI

— Beszély a népeletből —

IRTA

..... J.

(A „Csaba és Vidéke” eredeti tárczája)

(Folytatás)

— Hát bizony édes lányom — szól Györüs Erzsikéhez — én is a mondó vagyok, hogy ha csak az Isten különös módon meg nem segít, alig hiszem, hogy egy pár legyen belőletek; mert az öreg Rédiné, az a vén sárkány inkább kitekeri valami módon a fiu nyakát, mint sem azt megengedje, hogy téged vegyen el. Én ugyan már rég nem haragszom reá, megismertem magamon az Ur kezét, szegény lettem, de becsületem soha el nem vesztettem; mert az Isten megkönyörült rajtam, midőn megáldott te veled édes lányom. Lásd — mondá az öreg elérékenyedve s kerges tenyerével szétmorzsolva a szemében megjelenő könnyeket — ha te nem vagy, már rég, mint az emberektől megvetett, megutált részeges csavargó haltam volna meg. Hej! mert az a vén sárkány! . . . No de fiam látod, jó az Isten, csak benne bizzatok!

— A dolgok illetén állását teljes mivoltában átértve, ugy látom, én rám már nem nagy szükség van; azért becses engedelmével Sándor bátya s a tieddal is hugom, becsülettel haza kotródom. Töled különben is bocsánatot kell kérni; de hát ki tudta, hogy te Rédi Janit szereted?

— Dehogynincs szükségünk, dehogynincs! — mondá Erzi — nagyon is; majd szivesen látom, ha Isten segítségével elérjük a lakodalom idejét, vőfélynek; ugye bár eljön?

— Hát ha a világ másik felén volnék, nem eljőnék-e még akkor is? Helyt állok én majd akkor, csak szóljanak! Addig is Isten áldja meg kigyelmeidet!

— Várj csak egy kissé Palkó öcsém; még előbb is

lesz önöknek, mert a jótett örömet szül önöknek, ajándékozónak s örömet a megajándékozottnak is. S így, midőn majd megkondul éjfélikor a harang, annál kitörőbb örömmel hangozathatjuk mindnyájan: „Szerencsés óra, boldog éjszaka!”

Egy magyar biztosító intézet válsága.

Eltérünk ezúttal eddigi szokásunktól, t. i. attól, hogy rendszeresen az idényhez — vagyis a tűz és jégbiztosítási időszakhoz — alkalmazkodva szövegezzük a biztosítási ügyhöz, de a mily kellemes kötelességet vélünk tenni mindenkor, midőn a biztosítás üdvös eszméjét a gazdaközönség figyelmébe ajánljuk, a biztosító felek érdekében, ép oly sajnálattal fogunk hozzá most, a biztosítási ügygyel való foglalkozáshoz.

Több fővárosi és helyi lap által lettünk értesülve a „Tisza” biztosító intézet liquidációjáról, ha ez nem magyar intézettel történik, nem szövegezzük e tárgyhoz, mind a mellett sem, habár jól tudjuk is, hogy a biztosító társaságok hasonló liquidációjára mindenkor nagy kár és befolyással bír, a hazánkban úgy is meddő állapotban levő s kedvezőtlen eredményt feltűntető biztosítási eszmére; — ha ez nem hazai intézettel történik, teljesen közömbös lenne előttünk ez ügy s még azon feleket sem sajnálhatnánk, kik e liquidáció folytán bizonyára károsodnak, mert hiszen eléggé kifejtett már, hogy a biztosító társaságok nem a mi érdekünkért, hanem a saját hasznukért dolgoznak és működnek; de itt magyar vállalatról van szó, magyar társaság liquidál s nem csak egyesek, vagy talán ezekre menő károsultak vesztesége áll szemünk előtt, hanem előttünk áll az, hogy magyar állalat, egy hazai biztosító társaság kénytelen működését megszüntetni s ennek vezérfelei mindamellett is, még nem hogy igyekezzenek — mint ez kötelességükben állana — megmenteni azt, mi megmenthető s a biztosított közönség érdekeit, a kik oly jóhiszeműleg reájuk bízták vagyonuk biztosítását, tőlük telhetőleg legjobban megóvni, megvédeni, hanem még célul tűzték ki az üzletet oly társulat kezére játszani, melyet hazánkban alig ismer valaki és a mely társulat bizonyára nem a közönség érdekében veszi át a „Tisza” által már nem vezethetett üzletet, hanem igyekezni fog azt a biztosítottak rovására kiaknázni.

Ebbeli nézetünket támogatja a „Debreczen” 237. számában e tárgyban megjelent következő cikk:

A mint a lapokból olvassuk, a Tisza biztosító társaság liquidálni és tüzüzetét az osztrák Phönixnek átadni készül.

Hogy ezen hazai intézetnek ügyei oly rosszul állanak, az nem csak minket, kik bizalmunkat

helyeztük belé, biztosításainkkal hozzá fordultunk, de bizonyára minden hazait igen kellemetlenül lepott meg, sajnáljuk és mélyen fájlatjuk, hogy meleg pártolásunk és támogatásunk dacára ismét kevesebb lesz száma egygyel különben is kevés hazai intézeteinknek.

Nem szándékunk ezúttal a szükségessé vált feloszlásnak okait kutatni és szelöztetni, ugy sem lenne ennek most már semmi praktikus haszna, de azt hisszük, méltán kérhetjük, miért akarja biztosított feleit idegen, külföldi társasághoz terelni? Hiszen a Tisza hangozatta mindenkor oly fenn, hogy hazai intézet; ezért kérte és nyerte meg a hazai közönség pártolását és most ő maga akarja mindazokat, kik kötelességüknek ismerték hazai társaságnál biztosítatni, egy külföldi, kevéssé, sőt általunk éppen nem ismert társaságnak kiszolgáltatni?

Ez eljárás mi nem tartjuk helyesnek, részünkről hozzá nem járulhatunk és nem mulasztjuk el ez ellen már most, jó előre óvást tenni, tiltakozni és határozottan kijelenteni, hogy mi az osztrák Phönix, de egy külföldi társaságról sem akarunk semmit sem tudni, nem engedjük, hogy biztosításaink ilyenhez áttétessenek és ha a több éves biztosításokról a Tiszának adott, későbbben esedékes díjváltóink idegen társaságnak adatának át, ebbe belé nem egyezünk, fizetni nem fogjuk és a nyilvánosság útján hívjuk fel a Tisza biztosító társaságot, hogy biztosításainkat ne külföldi, hanem hazai társaságnak adja át, mert csak így felelhet meg azon bizalomnak, melyet mi — mint hazai intézetbe belé helyeztünk.

Elvárjuk, hogy a „Tisza” ezen felszólalásunkat figyelembe veendő és mivel más vidéken lakó biztosított felei is bizonyosan így gondolkoznak, kérjük ezen érdektársainkat, járuljanak ők is hozzá felszólalásunkhoz.

Tökéletesen osztrák a cikkíró ezen nézetét, de nem tartjuk eléggé terjedelműnek, mert tudomásunk szerint még néhány évvel ezelőtt bizonyos közigazgatási tényezők által több megyében azon a Bach korszakra visszaemlékeztető, abszolút rendelet lett keresztülvive, hogy az árva biztosítások csak a „Tisza” biztosító intézet által eszközölhetendők, a mennyire mi a biztosítási üzletet és ennek technikai manipulációját ismerjük, tudjuk, hogy az árva biztosítások több évre szerződésileg lettek megkötve, de, valamint minden egyes biztosításra kötvények, ép úgy lettek bizonyára a több évekre szóló díjakra, mint váltók kiállítva — mi történt ezen váltókkal? van és lehet-e joga a „Tiszának” eféle váltókat oly társulatnak átadni, melynek neve honunkban alig ismeretes, melynek existenciájáról eddig tudomásunk alig volt és a melynek vagyoni állásáról, ügykezeléséről legkisebb fogalmunk sincsen, de nem is lehet — hisszük egyébiránt, hogy az illető hatóságok tudják és ismerik kötelességüket s igyekezni fognak a reájuk bízott

van rád szükség, még pedig most mindjárt; feltéve, hogy nem vagy szíveség szükiben!

— Dehogyan vagyok Sándor bátya, dehogyan vagyok, éppen most vagyok a legbővebben.

— Eredj hát Janiért, aztán mondd meg neki, hogy én üzentem, legyen szives ide fáradni; aztán hívj még vagy két embert az én nevemben s jer te is velök vissza; mert hiába . . . a dolog nem maradhat így.

— Addig is, míg visszajövök — szól Palkó — békeséget!

— Isten áldjon meg!

— Aztán lányom, míg mi oda leszünk, itthon maradj Janival; mert ha nem jól fog a dolog sikerülni, inkább itt érje őt a rossz hír, mint máshol; mi csak majd könnyebben lecsillapítjuk. Most fog ugyanis eldőlni: az ő felesége lesz-e vagy sem.

**

Míg Győrösénél ezek történtek, addig a Rédiék házában nagy zivatar dühöngött: a sánta Rédiné zaklatott a háznál jobbra balra mindenkit. Úti a cselédek, szidja a béreseket, átkozza az időt, hogy miért nem bír esőt hozni, mert nincs legalább egy folyóban két nappal, mert ezeket a lusta cselédek még azért is fizetni kell, hogy éjjel alusznak; egészen tönkre teszik, koldusbotra jutatták munkátlanságukkal s feneketlen gyomrukkal. Ő nem fizet egynek is semmit; mind elcsapja, menjen, a honnan jött, az ilyen amolyan adta csavargója!

Az öreg Rédi ilyenkor két tenyerét két fülére tapasztva, valamely zugba húzódik, a hol Istenben való kegyes megnyugvással és türelemmel hallgatja kedves oldalbordájának gyakori kelepelését. Esetleg most érkezik haza; hallva azonban az udvar hátsó részéből hangzó dörgést, hátrálni akart az utcza felé; de hah,

már későn; mert Rédiné sas szeme azonnal észre vette s vezéri hangjával a szobába parancsolta, a hol aztán könnyű szerével meg is szoritá Rédi uramat; ilyféle dikciót rögtönözve veszekedés iszonyban szenvedő urához:

— Nos hát te elhetetlen vén kamasz, megint oda kószáltál? te, jó gazda te! talán bizony azt a gyönyörűséges fiadat csücsüjgetted? Pártot ütök ellenem, ugy-e? No, hát majd megmutatom én, ki az ur a háznál!

Még tovább is beszélt volna, vagy talán még most kezdődött volna a java, ha a megrémült Rédi szerencséjére a csürhe meg nem érkezik; az udvarba szaladó malacok ugyanis kiszabadíták nyomoruságos helyzetéből.

Nagy nehezen lecsillapult végre az asszony; ugyaníra, hogy a vacsoránál már egy pár szép szót is vehettek ki belőle. Ez épen kapóra jött a jámbor Rédinék, mert az ég Ura tudja, mikor kapja megint jó kedvében. Kapott tehát az alkalmon.

Miután egy pár torokköszörüléssel bátorságot öntött magába, három, négy köhintés szerencsés bevégezése után megszólítja szeme fényét, kedves feleségét:

— Ugyan, te anyjok, mikor lesz már vége haragodnak, melyet Jani iránt táplálsz? Hisz' fiad ő, ugyan hogy lehetsz olyan kemény szívű iránta?

Sötét pir borítá s pillanatra Rédiné arcát; de már a másik pillanathal halotthalvány lőn s fuladástól szagotott hangon mondá:

— Jer közelebb és halld! Ez előtt harminczöt évvel élt e faluban egy fiatal legény, gyönyörű sugartermetű, barna ember volt. A lányok bolondultak utána s így én is; ő is gazdag volt, én is. Minden módon igyekeztem tehát magamat észrevétni általa s hiúságomban azt hittem, hogy észre is vett; ugy látszott, mintha többször kitétetett volna: többször eljött hozzánk s szívesen beszélgetett velem, de mindig csak közönyös dol-

s általuk már is kétes helyre vitt biztosításokról gondoskodni, nem mulaszthatjuk el azonban arra figyelmeztetni, hogy ily eset, mint a „Tiszáé”, már nem első eset hazánkban, ily eset vajmi hamar ismét fordulhat elő és aggodalmunk annál jogosultabb, ha az utolsó években lefolyt és véghez ment biztosítások fusióját tekintetbe vesszük.

„B. L.”

Előfizetési felhívás

„CSABA és VIDÉKE”

társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hetilapra

Előfizetési ár

egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr

Az előfizetési pénzek vidékről legelőszérűbben postautalványnyal küldendők a kiadóhivatalba, B.-Csabára főtér 890. sz. a.

B.-Csabán, 1883. évi december hó 22-én

A „Csaba és Vidéke” kiadóhivatala

Különlélek.

*A karácsonyi szent napok küszöbén
lévén, kedves olvasóinknak szívünk-
ből kívánunk boldog ünnepeket!*

— Hymen. Dr Zsilinszky Endre, a szarvasi gymnasium tanára f. hó 20-án esküdt örök hűséget Csabán Bajcsy Mariska urhölgynek. — Folyton tartó boldogságot kívánunk!

— A gyomai járásra vonatkozólag értesültünk, hogy a legközelebbi restauráción valószínűleg új szolgabíró fog kapni, legalább illetékes helyen és a gyomai járásban ezt óhajtanák. Feltűnőnek tekinthető azonban az, hogy a gyomai járási értekezleten még is más jelölt a mostani szolgabíró mellé nem jelöltetett, mi magyarizációt valószínűleg abban leli, hogy a szolgabíró ur a járási értekezleten jelen volt s így feszélyezte a nyílt felszólalást. Miután azonban az is megállapított, hogy a járási értekezlet megállapodása nem kötelező, a gyomai járás önmaga meg fog oszlani s természetesen, hogy a többi járásek sem lesznek erkölcsileg kötelezve deferálni.

—r. Gyulán végre valahára intézkedtek, hogy a járdákon összehalmozódott sár letakarítsassék. — Ugyanis e hó 17-én kidoboltatta a kapitányság, hogy minden háztulajdonos tartozik bírság terhe alatt a háza és telke előtti járdát tisztán tartani (bizony ezt Csabán se ártana elrendelni. Szerk.). Ezen igen helyen való rendelettel szemben most már csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a kapitányság ezen rendeletét érvényben tudja-e majd tartani. Alig hisszük, mert még most is, csekély kivétellel, a hó alatt van a sár.

—r. A járda-takarítási rendelettel kapcsolatban egyúttal intézkedhetett volna a gyulai kapitányság arról is, hogy legalább a főútezők a házak csatornával láttassanak el. Ha jól emlékszünk, erre nézve már évek előtt bocsátott ki rendelet, de sajnós, az már régen „ad acta” tétetett. Talán nem volna fölösleges azt újból elővenni s világlatban tartani.

gokról. Pedig ugy szerettem volna már hallani, hogy tetsem-e neki jobban másoknál vagy sem; ha ilyesmit kérdeztem tőle, mindig kitérőleg válaszolt. Ez engem, esztelen, még jobban megerősített balga hitemben, azt hittem ugyanis, hogy bátorítalak. Jól van, gondolám magamban, annál ékebben szól majd a kéréő násznagy s már adtam is a hirt kézzel kére, hogy Győrös Sándor engem vesz el. Oh, Istenem, ha elvesz, mily engedelmes, dolgos jó felesége lettem volna. . . Egyszer újra eljött hozzánk, már tovább nem bírtam magamban tartani az érzelmeket s így szóltam hozzá:

— Ugyan Sándor, mondja meg igazán, szeret-e engem, mert hiszen gyakran jár hozzánk s még eddig semmit sem szóllott erre vonatkozólag.

— Hát hogy ne szeretnélek galambom — felelé ő — persze hogy szeretlek, ép ugy szeretlek, mint minden jó felebarátomat.

— Hát aztán — kérdém tovább — el is venne kend?

— Már galambom, ha megkérdezted, felelek rá, mert hazudni nem akarok; én bizony Árva Julisra vetém szememet s ha az Uristen is ugy akarja, mint én, aratás után meg is lesz az esküvőnk.

E szavakra szédület fogott el, meg kellett fogódnom, hogy el ne essem. Majd düh fogott el, őrvjngő düh! Oh, hogy megutáltam én azt az embert abban a pillanatban. Erőt vettem azonban magamon s most hirtelen a boszuállás gondolata villant meg agyamban Mosolygó arcot igyekeztem tehát ölteni s nevetve kérdém, bár ajkaim remegését könnyen észre vehette:

— Mért járt hát kend hozzánk már oly huzamos idő óta, hisz már mindenki azt beszéli a faluban, hogy engem vesz el kend?

— Hát biz én kedves hugom azért jártam hozzátok

Gyulán a f. hó 15-én rendezett hangverseny — levelezőnk szerint — nagy hasznot nem hajtott ugyan, de a program oly kitünően adatott elő, hogy a jelen volt közönség többször tapsviharban tört ki. A hangverseny után reggel 5 óráig táncz volt.

Csorváson Gremsperger Ferencz választott meg községi orvosá f. hó 2-án, egyhangulag — r. A gyulai központi börtönből f. hó 18-án temették el a 9 havi fogságra elítélt Kondacs János csabai illetőségű fegyenczet. Fogsági idejéből 3 hónapot töltött ott. Az elhunyt temetésén neje, kis gyermeke, ugy számos rokonai is jelen voltak.

Gyulán a lámpákat nagyon hanyagul gyújtogatják meg. (No azzal mi se vagyunk ám különben. Szerk.) Ugy, hogy a főutcákon nem ritkán már 4 órákor (?) égnek a lámpák, holott a főutcával szomszédos utcákban még 6 órákor sincs kedve a lámpagyújtogató „úr”-nak „világot” csinálni. Nem lehetne ezen a kapitányi hivatalnak segíteni?!

Zwingli-ünnep. A jövő ujév napján lesz négyszáz éve, hogy a reformált egyház alapítója, Zwingli Ulrich Schwájczban, Toggenburg Kanton Wildhaus községében született. A bécsi református egyházközség elhatározta, hogy a születésnapot négyszázadik évfordulóján ünnepélyesen megüli, csak hogy nem január elsején, hanem január hatodikán. E célból a kerület minden egyházközségéhez felhívást intézett.

A piaczi helypénzszedési jogot a csabai közbirtokosságtól 1884. évre zárt ajánlat útján Miklósi Pál csabai lakos bérelte ki 2610 frtért.

Bosco József bűvész a hét elején három előadást tartott városunkban, a közbirtokosság színházában, a mely előadások mindegyikét kevés közönség nézte. Folyó hó 16-án este játszott először, meglehetősen szép sikerrel (előadását értve); 17-én délután gyermekelőadást rendezett s ekkor a színház jól is volt látogatva; de a tetemesen leszállított helyárak mellett (pl zártszék 10 kr) a rajként beseregülő gyermekektől sem lehetett valami sok jövedelme az ekkor is minden tekintetben sikerült előadást tartó Bosconak s 18-án, az utolsó előadásnál meg éppen deficittel játszott. Ha Berker, a világhírű komédiás egy-két nappal előbb nem idegenítette volna el közönségünket az ilyen látványosságoktól, talán jobb siker koronázta volna Bosco előadásait — ki több fűrdőhelyen is, nevezetesen: Bártfán, O- és Uj-Tátrafüreden, Korytnicán és Sziácson nagy s díszes közönség előtt elismerést nyert előadásáért — a mit meg érdemelt volna itt is, mert előadott darabjai mind sikerültek voltak; de így szegény Bosco a Csabán tartózkodásra még rá is fizethetett, nem hogy egy kis anyagi haszonnal távozhatt volna el tőlünk. — Kívánjuk, hogy másutt szerencsésebb legyen, mint városunkban volt.

Bécsben egy Fischl nevű szarvasi illetőségű magyar ember egy miniature-lokomotívot készített. A hajtókerék olyan nagy, mint egy fél krajczár.

A hol nem akarnak magyarul tudni. Szathmármegye Gencs község jegyzője, mint a „T. H.”-ban olvassuk, a magyar állam hivatali nyelvén írott levelet intézett Krassó-Szörény megye székvarosának Lugosnak némes tanácsához, a honnan tősgyökeres németekkel követhető választ nyerte: „An das löbl. Notariat zu Gencs! Auf die geschätzte Note vom 22. September l. J. Zahl 819 wird das löbl. Notariat verständigt, dass der Honvéd Georg Ember der hierorts stattfindenden Controlversammlung beiwohnen wird. Lugos, am 6. Oktober 1883. Radula, Stadtrichter”. Hát biz ez a német nota, furcsa magyar nota s még furcsább, hogy Krassóban fujják. Ha már a nemzetiségi aspirációknak olyan nagyon akarnak eleget tenni, hát válaszoljanak egyszerre annyi nyelven, a hány Krassóban divik, t. i. románul, németül, szerbül, no meg ingalomból egy kissé — magyarul is, mert hát

oly gyakran, mert adósságaimat fizettem édes apádnál. Minden héten gyűlt össze valamicske s azt azonnal elhoztam, mert édes apád olyan jó szívű volt, hogy tíz forintonkint is engedte törleszteni azt a jó nagy összeget, a mit még megboldogult édes apám csinált nála. Azt a hírt pedig, hogy én téged el akarlak venni, elhiheted, hogy nem én költöttem.

Hát aztán mennyivel volt adósa kend édes apámnak?

Ezerhétszázforinttal lugám, már ezeröttszázat letörlesztettem hát Istennek.

Ha tartozik kend kétszáz forinttal, akkor a kötelezvény nincs még nála, ugy-e?

Bizony nincs lugom, nincs is rá szükségem, mert nálam vannak a nyugták az ezeröttszáz forintról, hanem majd aratás után a kötelezvény is nálam lesz. No, de Isten áldjon meg lugom, sietnem kell.

A mint eltávozott, szabadon át adhattam magamat keserveimnek. Sirtam, mint a gyermek, majd erőt vett fájdalomon a harag, a keserű gyűlölet édes érzete; kezem ökölbe szorult, nem sirtam többé, szemem a bosszúállástól szikrázott. Mehetsz! el mehetsz! — gondolám magamban — hanem engem kifelejtettél a játékból, azért jól vigyázz magadra Győrös Sándor! mert könnyeket fecsarok szemeidből, keserű könnyeket s szétroncsolt kezeledből kiszakított szivedet izenként marcangolom széjlel . . . Csúfá tettel Győrös Sándor a világ előtt, boldogtalanná magam előtt, mert elvesztém becsületed az emberek szemében, hisz most mindenki ki nevet, ki kacag, hogy a faképnél hagytál, de majd nevetek, majd kacagok én is! . . . Az lesz ám az öröm! . . . Boldog talánságod boldogságom lesz, a fájdalom és szenvedés által kifacsart könnyűid nekem az öröm könnyűit szerzik meg . . . és ha majd lábaimnál típott téregként látlak fetrengeni, oh akkor . . . akkor talán megreped szívem boldogságom terhe alatt.

(Folyt. köv.)

Gencs is, meg Lugos is talán Magyarországon van? Legalább a „Kis Tükör”-ből úgy tanultuk, noha az is igaz, hogy az a geográfia nem 1867-ben készült. — (Mi csak azt a megjegyzést tesszük hozzá, hogy a Lugoson megjelenő „Krassó-Szörényi Lapok” jelenlegi szerkesztője Benesik János ur, ki hazafiás irodalmi munkásságáról az egész országban ismeretes — jeles tollalval azoknak a krassói oláh biráknak majd csak a körmükre koppint hazafiatlan érzületükért s meg fogja nekik mutatni, hogy miként kell tisztelni a magyar állam nyelvét, ha már privát személyek előtt nem akarják is, de hivatalos ügyirataikban, mint a melyre kötelezve is vannak. Szerk.)

A „Pesti Napló” előfizetési felhívása lapunk hirdetései között olvasható. A „Pesti Napló” a legrégebb magyar lap s a legtöbb előfizetővel bír. Az ellenzéki törekvéseknek ez idő szerint a „Pesti Napló” a leghatalmasabb előharcosa a napi sajtóban s jövő évi programja is megragadó alakban e törekvések jogosultságát fejti ki.

Iskolai takarékpénztárak. Az országos magyar gazdasági egyesület most küldi szét azon igazgatóknak, tanároknak stb., a kiknek nevei a múlt évben történt sorsolásnál nyereménynyel kihuzattak, a reájuk eső összeget és pedig egy főnyereményt 100 frttal és 137 nyereményt 25—25 frttal, összesen 3475 frttal és szétküldi ugyanazon 40 taguak, a kik már öt éve kezelték iskolájukban több osztályban a takarékpénztárt, egy-egy igen csinos, nevére szóló elismerő díszokmányt, aláírva az „O. M. Gazdasági Egyesület” részéről gróf Szapáry Gyula elnök és Korizmics László alelnök által, az iskolai takarékpénztárak szakosztálya részéről gróf Károlyi Sándor elnök és Weisz Bernát Ferencz alelnök által.

Bécsben 2 másodpercig tartó földrengés volt érezhető a napokban, melyet erős moraj kísért.

Felelős szerkesztő Tóth Ferencz

HIRDETÉSEK

KISS JÁNOS

FÉRFI-SZABÓ ÜZLETE

B.-Csabán, vasut-utca 826. sz.

Fábry Sámuel ur bazár-épületében.

Ajánlja dúsan berendezett

FÉRFI-SZABÓ ÜZLETÉT

készít a legkülönfélébb és legfinomabb, ugymint reichenbergi, brünni szöveteiből, angol és francia cangarnból, peruvien kelmékből FÉRFI ÖLTÖNYÖKET

a legelegánsabb, mindig a legújabb divatú szabás

S A LEGMÉLTÁNYOSABB ÁRAK MELLETT.

Megrendelések kiváló pontosan és gyorsan eszközöltetnek

6-2

FÁBRY SÁMUEL

(ezelőtt Fábry János)

SZIJGYÁRTÓ

B.-CSABÁN

vasut-utca 826. sz. saját házában

(Alapított 1843-ban)

ajánlja jól berendezett üzletét melyben kaphatók: lószerszámok ezüst, nickel, pakfong, talmi arany és egészen feketés, erős ígás lószerszámok, gyeplők, finom angol hajtószárak, eredeti angol nyergesek, lovagló kantárok, len- és gyapju hevederek, kengyel-szijak, nyereg izasztók, zablák, sarkantyúk, lovagló- és agarász ostorok, kefék, lószőr keztük, szarvasbőrök, továbbá finom lópokróczok, Nemencesek-féle bőrkenőes, bőr lack, nyereg szappan, angol bőrfesték stb. stb.

Megrendelések gyorsan és pontosan, jutányos áron eszközöltetnek.

12-2

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Van szerencsém a t. cz. közönséggel tudatni, hogy B.-Csabán, főtér 889. sz. a Takács Sámuel-féle házban, a postahivatal tőszomszédságában, egy igen jól berendezett

ASZTALOS ÜZLETET

nyitottam és ajánlkozom e szakba vágó mindennemű munkák gyors és pontos elkészítésére; ugymint: a legújabb minták szerint épület munkákra, miről kívánatra minta-ablak és ajtó készítek; továbbá a legdíszesebb berakott butorokat: mahagon, paleszander, amerikai dió vagy tölgyfából, elefántcsont vagy rézzel berakott fekete butorokat; bolti állványok, kirakat (portal); konyha berendezések, javítások. Nemkülönb a gazdasági gépek javítását is igen nagy pontossággal eszközölöm, mivel a fővárosban egy gazdasági gépgyárnál huzamosb ideig működésben voltam.

Üzletemben a főszűlet arra fektetem, hogy a tisztelt megrendelők megelégedését teljesen megnyerhessem és minden megrendelt munka a megrendelő tetszése szerint és a legjobb ízléssel legyen kiállítva és hogy a t. cz. közönség igényeinek minél jobban megfelelhessenek, mindezeket a legjutányosabb árak mellett készítem.

A midőn a t. cz. közönség szives pártfogásáért esedeznék, maradtam B.-Csabán, 1883. december hóban

kitünő tisztelettel

Hellstedt Károly

épület- és butor-asztalos.

3-2

Előfizetési felhívás

P E S T I N A P L Ó

1884. 35-ik évfolyamára.

Harmincz négy év óta szolgáljuk hazánkat. Sokféle kormányt megértünk, sok viszontagságon keresztül híven küzdöttünk a nemzettel. Meggyőződésünket bátran vallottuk; nec vultus instantis tyranni, nec civium ardor prava jubentium, mente quatit solida.

A közvéleménynek lapja vagyunk; a mit a magyar nép művelt osztályai éreznek, annak adunk kifejezést. Bizonyítja ezt a nagyközönségnek kitartó pártfogása. Köszönjük előfizetőinknek irántunk tanúsított ragaszkodását.

Uj esztendő, új választások következnek. Számot vetettünk multtal, jövővel:

Ellenzék voltunk, ellenzék maradunk!

A jelen kormánnyal szemben okát adjuk bizalmatlanságunknak. Mert nem személyes ellenszenv, nem érdek vezeti tollunkat, hanem kötelesség; kitartani a nemzet nemesebb javaiért való túsában.

E kormánynak multja diestelen, jövője reménytelen.

Mit vártunk tőle és mit ígért a nemzetnek?

Azt vártuk, hogy a közjogi pártoskodás megszűnik a Magyarország osztatlan erejét a nemzet jogainak sértetlen megővésében, érdekeinek megvalósításában, az állam szervezésében s tekintélyes befolyása magasra emelésében érvényesítendő. S mit tapasztaltunk? Nem hogy Magyarország jogát kiterjesztette, de sőt Ausztriával szemben örökös alkudozással az 1867-ki kiegyezést rosszabbra magyarázta s a nemzet önrendelkezési jogát kisebbiteni hagyta; a bosnyák kérdésben a dualizmust megsérté és aláasta; Horvátországgal szemben a végvidék bekebelezésénél, ugyszintén a flumei kérdésben és a legutóbbi zavargások alkalmával a magyar állam szuverénitását és közjogát oly gyengén védte, hogy a Dráván tuli részek kapcsolata az anyaországgal veszélyeztetik: mindezek következtében a közjogi pártoskodás nem hogy megszűnt volna, de új tápot nyert.

Ígérté a pénzügyek rendezését. Nem rendezte; hanem csinált rengeteg új adósságot a réginek hegyibe és emelte minden évben a direkt és indirekt adókat a végsőig, az elviselhetlenségig.

Ígért rendet az államban s kaptunk rendtelenséget: a közigazgatás zavarban, a közbizton-

ság megingatva, a társadalom felforgatva, hazánk reputációja meghurczolva, imo az eredmény ilyen.

De szebb jövő reményét nyújtja-e ezen kormány? Mi lesz belőlünk, ha soká vezeti még az ország politikáját?

Anyagi jólétet keresünk s nem tudja megadni. Nincs semminő közgazdasági programja, tisztában sincs magával a teendők iránt. A közös vámtérülettel feladta az iparpolitikát, a magas vámokkal és togyasztási adókkal a szabad kereskedést, a kereskedelmi szerződésekkel a mezőgazdaság érdekeit, s midőn egyfelől lehetetlenül teszi, hogy Magyarországból iparos állam váljék, mely a nagy budgetet elviselhesse, másrészt agrárius politikát sem akar követni, hogy a föld birtokosait megtartsa és jövedelmeit szaporítsa.

Finanziáinkat helyrehozni nem fogja soha, mert az inproduktív kiadásokat, katonaságra s új hivatalokra mindig felemeli s az adósságszinálás rendszerével nem szakít.

Szervezni az államot nem képes; ezt egy pillantás igazságszolgáltatásunk sanyaru állapotára bebizonyítja.

A nemzet szellemi és erkölcsi életét fejleszteni nincs kellő érzéke; a legszomorubb, hogy a közszellem e kormány nyomása alatt mennyire alászállott s a közerkölcsök romlása botrányos perekben látott napvilágot.

Magyarország alkotmányos szabadsága kortespolitikává fajult és a kormány azt tizi a legnagyobb erőfeszítéssel. A választások, a parlament, a pártok a kormánynak szolgálnak eszközül s nem a nép közakarátának azon hatalmas tényezői, mint a Deák-párt idejében voltak.

E kormány fölfelé alázatos, lefelé önkényes, soha róla tudni nem lehet, hogy miféle kalandokba viszi a nemzetet, vagy mily becses jogait és érdekeit áldozza fel.

Ezért maradunk ellenzék!

Hogy, míg a sajtó szabad, és ha a sajtószabadságot is elvonnék a nemzetől, mint mikor még nem volt szabad: a Pesti Napló a magyar nemzet igazait, érdekeit és magasztos szellemi kincseit védje, hirdesse. Sem a magyar czimert, sem a nem-

zeti lobogót el nem ejtjük senki kedvéért. Fegyverünk a szó, erőnk az igazság hatalma. Ha ezt valljuk, szavunk viszhangzik a szivekben. Ezeket, milliók értenek velünk egyet és még ezen kormány is meghallja a közvélemény hangját.

Köszönjük a bizalmat a multban s kérjük a jövőre.

A Pesti Napló megjelen naponként kétszer, s különösen figyelmzettünk arra, hogy este is egy egész nagy iven, teljes lapot adván ki, már esti kiadásunkban nyomatjuk le a teljes tudósítást az országgyűlés üléséről és sok egyéb közleményt, melyet más lapok csak másnap reggel közölhetnek. Ez a Pesti Napló olvasóira nézve, az értesülés gyorsaságát illetőleg, egy egész napi előnyt biztosít. Hétfőn reggel rendkívüli számot adunk ki; valahányszor a tárgyhalmaz megkívánja, lapunkhoz mellékletet csatolunk.

Folytonosan két regényt közlünk, a legkitűnőbb íróktól.

Munkatársaink diszes köre ugyanaz marad, mint eddig volt, politikai vezérezkéknek legnagyobb részét ezután is b. Kaas Ivor s ifj. Ábrányi Kornél fogják írni.

Szóval: Mindenben azok maradunk, a kik voltunk, azt véljük, 1884-re is jobb ígérést nem tehetünk t. olvasóinknak.

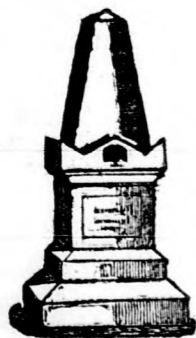
Előfizetési árak:

(a reggeli és esti kiadásra és a hétfő reggeli rendkívüli számra)
Egész évre 24 frt
Félévre 12 frt
Évnyegyedre 6 frt
Egy hónapra 2 frt

Az előfizetési árak magukban foglalják a lap díjtalan kézbesítését a postán, vagy Budapesten kétszer házhoz hordva. Az esti lap postai külön küldéseért havonként 30 kr fizetendő. Az előfizetéseket korán kérjük megtéetni, hogy az újévi összetörölés miatt a lap megküldésében késedelem ne történjék.

Az előfizetések Budapestre a „Pesti Napló” kiadóhivatalába (Barátok-tere, Athenaeum-épület) küldendők. Vidéki megrendelésekre a postai utalványokat ajánljuk.

A „Pesti Napló” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Rosenbaum I. sirkőraktára

B.-Csabán

a szegedi és kecskeméti országos kiállításokon arany és érdem-éremmel kitüntetésben részesült fentírt sirkőraktartulajdonos ajánlja nagy számban készletben lévő

SIRKŐVEIT.

Lévén a bányatulajdonosokkal egyenes összeköttetésben, abban a helyzetben vagyok, miszerint bármely hasonló üzlettel versenyezni képes vagyok. Továbbá kőfaragó munkák épületekhez szintén a legjutányosabban készíttetnek. Ugyanitt a legjobb minőségű valódi szalon-köszén kapható.

6-2

TÓTH FERENCZ KÖNYVNYOMDÁJA

B.-CSABÁN

FŐTÉR 990. SZÁM ALATT - A POSTAHIVATAL TÖRSZOMSZÉDSÁGÁBAN

AJÁNLKOZIK

MINDENNEMŰ KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKNAK

JUTÁNYOS ÉS DISZES ELKÉSZÍTÉSÉRE

UGYANITT EGY ISKOLÁZOTT FIU TANONCZNAK FELVÉTTETIK